

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 1P/55/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6319201535
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2019:6319201535.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom PhDr. JUDr. Silviom Bolečekom, PhD., v právnej veci starostlivosti o maloleté deti - S. S., narodená XX. Z. XXXX, t.č. Reedukačné centrum Trstín a S. S., narodená XX. Q. XXXX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica, obe bytom ako matka, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti M. I., narodenej XX. Z. XXXX, bytom K., E. XX/XX a I. S., narodeného X. M. XXXX, bytom G., I. XXXX/X, o návrhu otca na zrušenie nariadenej ústavnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

- I. Návrh otca maloletých detí na zrušenie ústavnej starostlivosti sa z a m i e t a .
- II. Súd r u š í výrok II. uznesenia Okresného súdu Brezno č.k. 8P/32/2019-13 zo dňa 18.02.2019 počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.
- III. Reedukačné centrum Trstín je p o v i n n é odovzdať maloletú S. S., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Detského domova Srdiečko Banská Bystrica.
- IV. Rozsudok Okresného súdu Brezno 8P/93/2018-95 zo dňa 04.12.2018 zostáva bez zmeny.
- V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec maloletej S. a S. návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17. júla 2019 žiadal, aby súd maloleté vrátil do jeho opatery. Maloleté majú doma vytvorené podmienky na ich rozvoj, majú čo jesť, majú kde spať a pobyť v ústave im psychicky neprospieva.
2. Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica vo svojom vyjadrení odporučilo návrh otca zamietnuť. Maloleté v domácom prostredí nemali stanovené žiadne pravidlá, ich výchova bola živelná, bez pozitívneho pôsobenia rodičov.
3. Matka sa k návrhu napriek výzve písomne nevyjadрила.
4. Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania uviedol, že v starostlivosti otca maloletých neprišlo k výraznejším zmenám. Jeho domácnosť zodpovedá sociálnemu statusu rodiny. Maloleté sú umiestnené v Reedukačnom centre Trstín a v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica.
5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, vykonal dokazovanie výsluchom otca, výsluchom matky, výsluchom zástupcov Reedukačného centra Trstín a Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, výsluchom oboch

maloletých, oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Otec maloletých na pojednávaní zotrval na svojom návrhu. Býva v rodinnom dome s plnoletým synom, plnoletou dcérou a so svojimi súrodencami. Otec je invalidný dôchodca, poberá invalidný dôchodok mesačne vo výške 196,50 Eur a na brigádach si mesačne zaborí cca 500 Eur. Otec ďalej uviedol, že si myslí, že práve kvôli jeho chorobe boli obe jeho maloleté deti dané do ústavu, avšak nádor na mozgu bol operatívne riešený a teraz má stabilizovaný stav. V domácnosti varí a upratuje resp. mu pri tom pomáha plnoletá N.. So starostlivosťou o obe maloleté by mu pomáhala ich sestra - plnoletá N., alebo plnoletý I., alebo bratova manželka. Na záver uviedol, že on osobne je presvedčený, že starostlivosť o maloleté zvládne.

7. Matka maloletých M.Y. na pojednávaní uviedla, že je v ústave na výkon trestu odňatia slobody od 26. júna 2018 a bola odsúdená na trest v trvaní 3 roky. Otec maloletých vie mariť, vie sa o deti postarať, bude ich posilať do školy a bude sa s nimi aj učiť. Podľa jej názoru je zdravotný stav otca maloletých lepší ako v minulosti.

8. Zástupca Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica uviedol, že v ich zariadení je maloletá S.. Počas pobytu v ich zariadení maloletá dobehla zameškané učivo pričom dovedy mala vymeškaných 270 hodín. Maloletá S. sa vyjadruje, že v ich zariadení sa má dobre a má tam aj kamarátky. Ich zariadenie nesúhlasí s návrhom otca, pretože majú obavu, že by maloletá opätovne zanedbávala školskú dochádzku, nakoľko keď dajú maloletej nejakú domácu úlohu a túto si má vypracovať počas víkendového pobytu u otca tak tieto úlohy si maloletá nespraví. Maloletá S. podľa nich klame a vymýšľa si, preto s ňou pracuje psychológ.

9. Zástupca Reedukačného centra Trstín na pojednávaní uviedol, že oni s návrhom otca súhlasia. Maloletá S. sa v ich zariadení chová dobre a nevidia dôvod, aby maloletá naďalej zostávala v ústavnej starostlivosti. Maloletá v júni 2020 ukončí povinnú školskú dochádzku a chce pokračovať v štúdiu v odbore kuchár, čo sa v ich zariadení nedá, nakoľko u nich sa študuje len jeden odbor - opatrovatelstvo. Otec sa o maloletú zaujíma, telefonuje jej a navštevuje ju. Maloletá S. voči dospelým vystupuje slušne, je ochotná pomáhať, upozorňuje ostatné maloleté na nevhodné správanie, zapája sa do činností a vyhľadáva spoločnosť dospelých. Maloletú ako problematickú nehodnotia.

10. Maloletá S. S. na pojednávaní uviedla že v súčasnej dobe je v Reedukačnom centre Trstín a predtým bola v Detskom domove v Banskej Bystrici. Dôvodom prečo bola v detskom domove, bola skutočnosť, že nechodila do školy, lebo sa jej nechcelo. Otec do nej robil stále krik a chcel, aby chodila do školy. Pobyt v reedukačnom centre jej prospel, naučila sa tam inému pohľadu na svet. Chce chodiť do školy, chce byť kuchárkou. Sestru S. má rada a s plnoletými súrodencami so N. a I. tiež má dobrý vzťah.

11. Maloletá S. S. na pojednávaní uviedla, že je teraz v Detskom domove v Banskej Bystrici, do ktorého sa dostala preto, že nechodila do školy. Do školy nechodila, lebo sa jej nechcelo. Otec jej stále hovoril, že do školy chodiť musí. Keď je na víkend doma, tak sa hrá so N. dcérou a učí sa s otcom.

12. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/93/2018-95 zo dňa 4. decembra 2018 bola maloletým S. a S. S. nariadená ústavná starostlivosť. Obe maloleté budú umiestnené v Detskom domove Srdiečko, Banská Bystrica. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 5. januára 2019.

13. Uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 8P/32/2019-13 zo dňa 18. februára 2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým Centrum pre deti a rodiny Srdiečko Banská Bystrica je povinné odovzdať maloletú S. do starostlivosti Reedukačného centra Trstín. Uvedené uznesenie je vykonateľné od 18. februára 2019 a právoplatné je od 10. mája 2019.

14. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/27/2019-72 zo dňa 18. apríla 2019 súd návrh otca na zrušenie ústavnej starostlivosti zamietol.

15. Podľa § 44 ods.3 Zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o rodine), náhradnou starostlivosťou je

zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"),
pestúnska starostlivosť a
ústavná starostlivosť.

16. Podľa § 44 ods.4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 54 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Podľa § 55 ods.1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

19. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

20. Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

22. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

23. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

24. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o výkone rodičovských práv a povinností je skutočnosť, že od pôvodnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu došlo k takej zmene pomerov, ktorá

zohľadňujúc záujem maloletého dieťaťa si vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy. Zmena pomerov musí byť závažnejšieho charakteru a môže spočívať v okolnostiach tak na strane rodičov, ako aj dieťaťa. Pri rozhodovaní o zmene doterajšieho výchovného prostredia súd musí mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní zásady stálosti výchovného prostredia. Súd musí tiež uvážiť, či sú v čase rozhodovania vytvorené náležité predpoklady pre odovzdanie dieťaťa do iného výchovného prostredia aj z toho hľadiska, či toto prostredie dieťa pozná, či si naň a na osoby, ktoré ho budú vychovávať, zvykne a príľne k nim, teda, či zverením do nového prostredia nebude ohrozený ďalší vývoj dieťaťa.

25. Tunajší súd tohto roku už o návrhu otca na zrušenie ústavnej starostlivosti rozhodoval v konaní sp.zn. 8P 27/2019. V bode 20. odôvodnenia svojho rozsudku uviedol z akých dôvodov návrh otca zamietol. Súd konajúci o novom návrhu otca musí konštatovať, že vety 1 až 5 daného bodu 20. odôvodnenia stále platia a sú dôvodom na zamietnutie návrhu otca. Jedná sa najmä o skutočnosť, že matka maloletých je stále vo výkone trestu odňatia slobody a otec má stále nepriaznivý zdravotný stav, čo potvrdzujú ním predložené lekárske správy, kde lekári nekonštatujú také zlepšenie jeho zdravotného stavu, že by mohol s plnou vážnosťou zvládnuť výchovu oboch maloletých.

26. Z uvedených dôvodov a s poukazom na bod 20. odôvodnenia rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 8P 27/2019 súd návrh otca na zrušenie ústavnej starostlivosti zamietol.

27. Čo sa týka maloletej S. táto je na základe neodkladného opatrenia v starostlivosti Reedukačného centra Trstín, pričom toto zariadenie uviedlo, že pobyt maloletej v ich zariadení už nie je potrebný, splnil svoj účel a maloletá chce študovať odbor, ktorí oni nevedia poskytnúť. Keďže pobyt maloletej v Reedukačnom centre splnil svoj účel, súd musel zrušiť výrok II. z uznesenia Okresného súdu Brezno sp.zn. 8P 32/2019.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že súd nevyhovel návrhu otca na zrušenie ústavnej starostlivosti zostáva v platnosti výrok I. rozsudku Okresného súdu Brezno sp.zn. 8P 93/2018 o nariadení ústavnej starostlivosti obom maloletým. V tomto rozsudku bola maloletá S. umiestnená do Detského domova Srdiečko Banská Bystrica. Keďže súd zrušil umiestnenie maloletej S. v Reedukačnom centre Trstín a návrh otca zamietol, zaviazal Reedukačné centrum Trstín odovzdať maloletú do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Srdiečko Banská Bystrica, najmä pretože tam už maloletá bola na základe výroku II. rozsudku Okresného súdu Brezno sp.zn. 8P 93/2018, toto prostredia pozná, bude v tomto zariadení so sestrou S., ktorej môže byť oporou, a toto zariadenie je v bližšej dostupnosti pôvodnej rodiny a sú tam aj väčšie možnosti jej pokračovania v štúdiu.

29. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

30. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

32. Vzhľadom na skutočnosť, že návrh na náhradu trov konania nebol účastníkmi podaný, súd podľa § 262 ods. 1 CSP o trovách konania súd rozhodol § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Brezno.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.